

عرفان و انسان قدسی

گفتگوهای درباره جایگاه عرفان در آناتولی

نویسنده

محمود ارول قلیچ

ترجمه

داود وفایی

انتشارات اطلاعات

تهران - ۱۳۹۱

سرشناسه: قلیچ، محمود اورول، ۱۹۶۱-م.
عنوان و نام پدیدآور: عرفان و انسان قدسی (گفتگوهای درباره جایگاه عرفان در آناتولی) /
نوشته محمود اورول قلیچ؛ ترجمه داود وفایی
تهران: اطلاعات، ۱۳۹۱
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری: ۲۶۷ ص.
شابک: 978-964-423-880-2
وضاحت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: عنوان اصلی: Anadolu'nun ruhu: Tasavvuf, felsefe, siyaset, konusmaları.
موضوع: قلیچ، محمود اورول، ۱۹۶۱-م. - مصاحبه‌ها
موضوع: عرفان
موضوع: تصوف
موضوع: انسان (عرفان)
شناسه افزوده: وفایی، داود، ۱۳۴۰-، مترجم
شناسه افزوده: رتبه اطلاعات
رده‌بندی کنگره: ۱۳۱۵ / ۸ / ۸ / BP۲۸۰
رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۸۹۲۲:۵۷۴۴
شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۲۰۸۵۸

انتشارات اطلاعات
تهران: خیابان میرداماد، خیابان نفت جنوبی، روزنامه اطلاعات، شماره پستی ۱۵۴۹۹۵۳۱۱۱
تلفن: ۲۹۹۹۳۴۵۵۶
تلفن دفتر توزیع و فروش: ۲۹۹۹۳۴۵۵۶
فروشگاه مرکزی: بزرگراه حقانی، رویروی ایستگاه مترو، ساختمان روزنامه اطلاعات، تلفن: ۲۹۹۹۳۴۵۵۶
فروشگاه شماره (۱): خیابان انقلاب اسلامی، رویروی دانشگاه تهران، تلفن: ۶۶۲۶۰۷۲۴۴

عرفان و انسان قدسی (گفتگوهای درباره جایگاه عرفان در آناتولی)
نوشته محمود اورول قلیچ

ترجمه داود وفایی
ویراستار: افشانه تارونی
طراح جلد: رضا گنجی

چاپ اول: ۱۳۹۱
قیمت: ۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۲۳-۸۸۰-۲ ISBN: 978-964-423-880-2

همه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است. Printed in Iran

فهرست مطالب

۱۱	 سخن مترجم
۱۵	 مبنای همیشگی در سنت ازوتریک، انسان است
۱۷	 فلسفه ازوتریک نوعی مداوا و معالجه روحی است
۲۱	 گروههای هرمتیک بسته و پنهان هستند
۲۶	 دیدگاه ازوتریکی بر مشترکات حقیقی استوار است
۲۸	 عقل شرق، اشراقی است
۳۰	 ازوتریسم در جهت‌دهی به سیاستهای جهانی نقش دارد
۳۳	 نگاه ازوتریکی، اگرزوتریسم را نیز دربرمی‌گیرد
۳۶	 تعلیم عرفانی مدارج و مراتب مشخصی را نصیب فرد می‌کند
۳۸	 اقتدار مادی باید تابع حاکمیت روحانی باشد
۴۳	 علم باطن با علم ظاهر توأم است
۴۶	 سطح عالی عرفان در باطنیه قابل دسترسی نیست
۵۰	 سحر و جادو از نظر اسلام در عرصه عمل حرام است

- ازو ترسیم هنوز ایدئولوژی زنده‌ای است ۵۶
- ازو ترسیم فلسفه‌ای با خاستگاه دینی ۵۸
- ترکیه بازیچه‌ای در دستان ازو ترکیک‌ها ۶۰
- عرفان تلاش برای یافتن خویش است ۶۴
- عرفان نوعی روش است نه دانش ۶۴
- عرفان گذار از سطح به عمق و یافتن سرچشمه است ۶۷
- مبدأ عرفان، دین است ۷۰
- حقایق همه حا نتیجه واحد دارند ۷۴
- مرشد انسان نمونه‌ای است برخوردار از حکمت و معرفت ۷۷
- هر اصلی نسخه بدلی هم دارد ۷۸
- قدرت خیال در ماسیله‌ای برای شناخت است اما از آن غافلیم ۸۱
- سخنان عرفا هنوز هم معنوار انرژی است ۸۲
- عرفان، کند و کاو در ژرفای اسلام ۸۴
- اصل در عرفان تعلیم معنویت است ۸۷
- راز «مارمیت» را به تیر اندازان می‌آموختند ۹۲
- عرفان در مرکز اسلام جای دارد ۹۳
- خریدارانه رو به سوی او گردان ۹۵
- عرفان طریق پرجاذبه‌ای است؛ طالبش فراوان خواهد بود ۹۷
- عارفان سخنان خود را با شعر اسرارانگیز می‌کنند ۹۸
- عاشق و معشوق اوست ۱۰۰
- هدف اصلی در عرفان رسیدن به حقیقت است ۱۰۴
- خدا چیزی نیست که در گوگل دنبال آن بگردیم ۱۰۶
- برخی بر تصوف به عنوان جایگزین اسلام سرمایه‌گذاری می‌کنند ۱۰۹
- عرفان علاوه بر جمال، دارای جلال نیز هست ۱۱۱
- عرفان هیچ‌گاه با عقل مخالف نبوده است ۱۱۲
- عرفان طریق ذات‌گرایان است ۱۱۸
- تمدن عثمانی مدیون تصوف است ۱۲۰

۱۲۲	انسان در جستجوی خویش است.....
۱۲۴	باید در جستجوی انسان قدسی بود.....
۱۲۵	جای خالی در اصول.....
۱۲۷	پیامبر مفتاح گنجی پنهان است.....
۱۳۰	عرفان الگو بی جهانی است.....
۱۳۲	همه آفریده‌ها برای مراتباند.....
۱۳۳	بی‌راسخه نمی‌توان به خدا رسید.....
۱۳۵	طریقتها تا زمانی که به حقیقت نرسیده‌اند، فایده‌ای نخواهند داشت.....
۱۳۶	این سخنی الهی است که «هر آن چه هستی باز آ».....
۱۳۹	نفس عارفان بزرگ به آناتولی شکل داده است.....
۱۴۱	ولایت، به دست آوردن دوستی و محبت خداست.....
۱۴۳	عرفان چون عروسی تاریک است.....
۱۴۶	نقش سازنده عارفان در زمان عثمانی.....
۱۴۶	مدرسه و خانقاه اجزای یک کل.....
۱۴۷	درویش کسی است که بر آستان معنویت ایستاده است.....
۱۵۰	عرفان به حیات دینی نشاط می‌بخشد.....
۱۵۲	کسی که فاقد عشق است قطعاً نمی‌تواند دم از عرفان بزند.....
۱۵۴	ما به لحاظ بیولوژیک در سیر و سلوکیم.....
۱۵۵	رند و ملامتی بودن.....
۱۵۹	انسان ابتدا باید خود را بشناسد.....
۱۶۲	طریقتها انجمن ورزشی یا مراکز تفریحی نیستند.....
۱۶۳	بذر وحدت را در اعماق باید جست.....
۱۶۵	طریقت راه است برای کسی که اهل رفتن است.....
۱۶۷	انسان کامل آنچه را که در وجودتان هست به شما نشان می‌دهد.....
۱۶۹	ابتدا منیت را رها کن آنگاه داخل شو.....
۱۷۰	هدف اصلی در طریقت سیر و سلوک است.....
۱۷۲	چیزی به نام دعوت به طریقت وجود ندارد.....

- اگر درستی نباشد نادرستی جای آن را اشغال خواهد کرد ۱۷۵
- مرشدان مکاتب عرفانی دیگر آزاد و شیوخ مسلمان ممنوع فعالیت هستند ۱۷۶
- قوی ترین جنبه اسلام، معنویات آن است ۱۷۸
- طریقتها را ممنوع اعلام کردند نه عرفان را ۱۸۰
- مسلمانان باید با مولانا آشتی کنند ۱۸۳
- عشق بر مولانا با شمس ظهور کرد ۱۸۵
- خدا را نمی توان با حواس پنجگانه یافت ۱۸۶
- مجاز اشاء، تنی است که به سوی حقیقت رهنمون می گردد ۱۸۸
- رؤیاهایت را از اشغال نجات بده! ۱۸۹
- چشم دل را باید گشود ۱۹۰
- راه به سوی خدا بر شمار است ۱۹۲
- روشها نسبت به زمان و مکان تغییر می کنند ۱۹۴
- عرفا با گفتن «نیستم» هستی می یابند ۱۹۷
- اندیشه مولانا محصول ذوق سلیم او است ۲۰۰
- نگارش مثنوی نوعی زایش بود ۲۰۲
- بزرگ ترین مانع در فهم مولانا خودمان هستیم ۲۰۴
- انسان نباید موطن اصلی خود را فراموش کند ۲۰۶
- در عرفان اولویت با انسان کامل است نه کتاب ۲۰۹
- مولانا دعوت به مشاهده درون می کند ۲۱۱
- هر چیز که در جستن آنی، آنی ۲۱۵
- سماع نوعی عبادت است ۲۱۷
- عشق، عشق است ۲۱۹
- پیش از آن کاندلر جهان باغ و می و انگور بود/ از شراب لایزال جان من محمور بود ۲۲۱
- ارتباط میان نقش و نقاش از میان رفته است ۲۲۳
- انسان اصالتاً موجودی الهی است ۲۲۵
- چیزی به نام بهشت روی زمین وجود ندارد ۲۲۷
- انسان موجودی دینی است ۲۲۹

۲۳۰	آنچه رخ می‌دهد، نبرد ازوتریسمی است.....
۲۳۳	سنت اصل است.....
۲۳۵	یکی دیگر از نامه‌های مسلمان، موحد است.....
۲۴۶	پیروی از سنت صحیح شرط است.....
۲۳۸	هر کدام از پیامبران یک لوگوس هستند.....
۲۴۰	معادل سنت در جامعه ما عرفان است.....
۲۴۲	حقیقت مطلق عریان است.....
۲۴۶	مدرنیته فاصله گرفتن از ارزشهای انسانی است.....
۲۴۹	قلب در قاموس معرفت‌شناسی مسلمان مدرن جایی ندارد.....
۲۵۲	دین عرصه‌ای تراج بر از ایندولوژی است.....
۲۵۴	حکمت، ارزشی است که عطای شود.....
۲۵۷	عرفان اسلامی را غل و زنجیر کرده‌اند.....
۲۶۰	هر کسی قادر به درک عرفان نیست.....
۲۶۴	تراویح در ده دقیقه.....
۲۶۶	به سوی رادیکالیسم سوق داده شدند.....

بسم الله الرحمن الرحيم
مست کلید در گنج حکیم

سخن مترجم

عرفان حقیقی انسانها را همواره به رعایت تعادل و خویشنداری فرا می خواند. بعید نیست یکی از دلایل اقبال جهانیان به ویژه ملت‌های مغرب‌زمین به آموزه‌های عرفانی، ریشه در دنیاطلبی‌های افراطی آنها داشته باشد. اصالت سود و سرمایه و لذات مادی حدود انسانیت را چنان درنور دیده است که انسان غربی با سر خوردگی‌های روحی دوران اخیر، خود را تنها و رها شده می‌یابد.

واژه‌های پاک و دلنشینی چون خداپرستی، عشق با یاریش در دنیای امروز معنای اولیه و اصیل خود را از نو باز می‌یابد و انسان خسته از مادیت مفرط، باز هم سر بر آستان آموزه‌های عرفانی می‌نهد. هرچند که فرسنگ مصرف‌گرایی غربی، ملت‌های شرق را نیز تحت تأثیر خود قرار داده است. اما با این حال باز هم می‌توان چشم امید را به شرق دوخت که خورشید حقیقت و اشراق همواره از مشرق زمین طلوع کرده است.

عرفان، انسان را دعوت می‌کند با درپیش گرفتن سیر و سلوک، از ظاهر

پدیده‌ها عبور کرده و با تعمق در باطن عالم، به حقیقت دست یابد. خویششناسی در این مسیر از اهمیت فراوانی برخوردار است که فرموده‌اند: «من عرف نفسه فقد عرف ربه». علاوه بر آن، عرفا جهان را کل یک پارچه‌ای می‌بینند که وحدت و یگانگی بر آن حاکم است. آنها همه چیز را تجلی الهی می‌دانند و با تأکید به دیگران می‌گویند کافی است چشم دل بگشایید و حجابها را کنار بزنید تا خدا را در تار و پود جهان هستی ادراک کنید. مگر خداوند نفرموده است: «من از رگ گردن به شما نزدیکترم»؛ مگر در قرآن نمی‌خوانیم که: «او با شماست هر جا که باشید» و مگر نه اینکه «او اول است و آخر؛ و ظاهر است و باطن» با اندکی دقت در این قبیل آیات می‌توان بر این نظریه صحنه گذاشت که خدا در همین نزدیکی است، لای این شب بوها، پای آن کاج بلند، روی آگاهی آب، روی قانون گیاه...

ابزار اصلی برای طی طریق در مسیر عرفان، عشق است؛ بُراقی راهوار که تو را تا اوج قله وصل حضرت حق پیش می‌برد. حافظ شیرازی از سر تفنن نیست که همه را به عاشق شدن دعوت می‌کند:

عاشق شو ار نه روزی کار جهان سر آید

ناخوانسد نقش مقصود از کارگاه هستی

و مولانای بزرگ نیز بحق، مثنوی خوانان را تعلیم می‌دهد:

هر کس را جامه ز عشقی چاک شد

او ز حرص و عیب کانی پاک شد

عشق کیمیایی است که مس دلها را در چشم به هم زدن به زر ناب

تبدیل می‌کند.

کتاب حاضر خواننده را برای برگزیدن راه عشق و گام نهادن در مسیر سلوک آماده و مهیا می‌کند. مطالب این کتاب که مجموعه‌ای از گفتگوهای عرفانی با دکتر محمود ارول قلیچ از عرفان‌پژوهان شناخته شده ترکیه

می‌باشد، دربرگیرنده مطالب عرفان نظری و عملی به شکل توأمان است. دکتر محمود ارول قلیچ در حال حاضر به موازات کارهای علمی، تدریس در رشته عرفان دانشگاه مرمره و شرکت در کنفرانسهای بین‌المللی، مسئولیت اتحادیه بین‌المجالس کشورهای اسلامی را نیز برعهده دارد. سابقه دوستی و رفاقت صاحب این قلم با دکتر قلیچ به سی سال پیش از این بازمی‌گردد. او همواره از دوران جوانی تاکنون در مسیر علم و دانش و معرفی جنبه‌های رحمانی دین خدا به مسلمانان و غیرمسلمانان کوشیده است.

کتاب «عرفان و انسان قاسی» دومین اثر دکتر قلیچ است که به فارسی منتشر می‌شود. پیش‌تر کتاب دیگری از او به نام «سفر به مبدأ» با ترجمه همین قلم در انتشارات حقیقت به ریور طبع آراسته شده است. این دو کتاب به نوعی مکمل یکدیگرند و مطالعه هر دو کتاب به خواننده علاقه‌مند توصیه می‌شود.

مترجم، خداوند مهربان را شاکر است که توفیق برگردان این اثر را نصیب او نمود و همچنین وظیفه دارد از دوستان عزیز واحد انتشارات مؤسسه اطلاعات برای زحماتی که در جهت آماده‌سازی و انتشار کتاب متقبل شده‌اند، سپاسگزاری کند. امید است با انتشار این اثر گامی هرچند ناچیز در مسیر معرفی گنجینه گرانبهای عرفان اسلامی برداشته باشیم.

من الله التوفیق و علیه التکلان

داود وفایی

پاییز ۱۳۹۰